

• دیگر سو •

• منبع ان بی سی نیوز •

چهار نکته که در باره تظاهرات پاریس باید بدانید

اعتراضات اخیر پاریس که پس از افزایش جزئی مالیات سوخت آغاز شد، در واقع مهم‌ترین بحران اجتماعی فرانسه پس از شورش سال ۱۹۶۰ میلادی است. بر اساس گزارش‌های منتشر شده از سوی «ان‌بی‌سی نیوز» اعتراض اخیر «جلیقه‌زرها» در پایتخت فرانسه، تاکنون بیش از ۱۰۰ نفر زخمی داشته و تقریباً ۴۱۲ نفر را روانه بازداشتگاه کرده است. اما به‌راستی چرا «جلیقه‌زرها» ی پاریس یک‌بار به‌توانستند نه تنها به صدر اخبار، بلکه به اصلی‌ترین معضل دولت امانوئل مکرون تبدیل شوند تا جایی که بالاخره مکرون در برابر آن‌ها تسلیم شد و به خواسته‌هایشان تن داد؟

نام خاصی برای خود انتخاب کردند: جنبش اعتراضی اخیر فرانسه یا همان جنبش «جلیقه‌زرها» که در واقع واکنش به سیاست‌های مالیاتی دولت بود؛ نامش را از تن‌پوش‌های زردرنگی که کارگران ساختمانی که در حاشیه جاده‌ها یا محل عبور و مرور مشغول به کار بودند و این جلیقه‌ها را معمولاً به تن داشتند بر گرفته است. این درحالی است که بر اساس قانون، رانندگان فرانسوی باید هرکدام یک عدد از این جلیقه‌ها را همیشه داخل صندوق عقب خودرو خود داشته باشند تا در مواقع لزوم که در حاشیه جاده‌ها مجبور به توقف اضطراری بودند آن را به تن کنند تا سایر رانندگان متوجه آن‌ها بشوند و مانع از بروز حادثه دیگری شود.

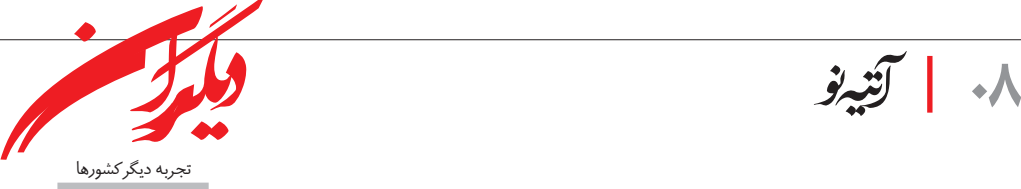
تعداد «جلیقه‌زرها» به‌سرعт رشد کرد: آن‌طور که از شواهد مشخص است اگرچه این جنبش خودجوش تقریباً از اواسط ماه گذشته میلادی (آبان ماه) به‌عنوان یک تجمع اعتراضی علیه سیاست‌های مالیاتی دولت فرانسه شکل گرفت. اما پایه این اعتراضات در واقع تجمع‌های محیط‌زیستی در این کشور بود که‌علیه‌آلاینده‌های زیست‌محیطی به‌خصوص سوخت‌های فسیلی شکل گرفته بود، بنابراین این گونه می‌توان گفت که رشد و گسترش تجمع‌های اعتراضی علیه آلودگی‌های زیست‌محیطی و مبارزه با گسترش استفاده از سوخت‌های فسیلی یک‌باره رنگ‌وبوی محیط‌زیستی خود را از دست داد و با پیوستن طبقه متوسط و کارگران فرانسوی به آن، این جنبش وارد مرحله جدیدی شد که خواسته‌های محیط‌زیستی اولویت دوم معترضان قرار گرفت و این بار اولویت‌های اقتصادی بود که آن‌ها را گردهم آورده بود. این تغییر مسیر ناگهانی «جلیقه‌زرها» طی اعتراضات اجتماعی فرانسه و قاره سبز تقریباً منحصر به‌فرد است.

نبود کانون منتمرکز: طی دو یا سه دهه اخیر عملیات تجمع‌های اعتراضی در گوشه‌وکنار جهان بارهبری و هدایت احزاب، اتحادیه‌ها یا گروه‌های معترض با استفاده از قدرت و پوشش گسترده شبکه‌های اجتماعی شکل گرفته است، در حالی که تجمع اعتراضی اخیر فرانسه که معروف به «جلیقه‌زرها» شد، کاملاً به‌صورت خودجوش و بدون هرگونه هماهنگی و برنامه‌ریزی از سوی احزاب در فضای صفر و یکی بوده است. در این تجمع‌ها مردم از شهرها و روستاهای مختلف نه تنها در منطقه خود تجمع اعتراضی داشتند، بلکه به‌سمت پایتخت حرکت کردند تا در نهایت به معترضان پاریس بپیوندند. در میان این معترضان حتی افرادی بودند که اصلاً بدنبال کاشش مالیات سوخت نبوده و بیشتر به مشکلات معیشتی و اقتصادی با کاشش درآمدهایشان معترض بودند، اما هنگامی که جلیقه‌های زردرنگ را به تن کردند، در واقع گروهی متحد و واحد را تشکیل دادند که در راستای اعتراضات مالیاتی از سوی رسانه‌ها معرفی شد.

گسترش حمایت از این جنبش: بر اساس آخرین آمارى که رسانه‌های داخلی و خارجی فرانسه منتشر کردند تقریباً ۲۲ درصد از فرانسوی‌ها از جنبش «جلیقه‌زرها» حمایت و حتی در مواردی آن‌ها را همراهی کردند. نشریه گاردین، هفته گذشته در این زمینه نوشت: «اگرچه دولت با معترضان گفت‌وگوهایی داشته و در نهایت از موضع خود، یعنی افزایش مالیات سوخت کوتاه آمد، اما این جنبش هنوز فعال و در حال توسعه است. از ابتدای هفته جاری تاکنون تعداد زیادی از دانش‌آموزان به‌خصوص در مقاطع بالاتر به جنبش پیوسته و مدارسشان را محاصره کرده‌اند.»

جلیقه‌زدهای بلژیک خواستار کناره گیری نخست‌وزیر این کشور شدند

هم‌زمان با تظاهرات جلیقه‌زرها در پاریس، معترضان به سیاست‌های دولت بلژیک نیز با پوشیدن جلیقه‌هایی به رنگ زرد، با برگزاری تظاهراتی، خواستار کناره‌گیری نخست‌وزیر این کشور شدند. به گزارش شبکه تلویزیونی فرانس ۲۴، تظاهرات ضددولتی در بروکسل به درگیری با پلیس ضدشورش منجر شد. بر اساس آخرین آمار ارائه‌شده، تاکنون بیش از هشتاد تظاهرکننده توسط نیروهای پلیس بازداشت شده‌اند. این تظاهرات در منطقه‌ای از شهر بروکسل اتفاق افتاد و شاهدان عینی تعداد تظاهرکنندگان را حدود ششصد تن تخمین می‌زنند. تظاهرکنندگان با سر دادن شعارهای ضددولتی، خواستار کناره‌گیری «شار میشل»، نخست‌وزیر بلژیک هستند.

تجربه دیگر کشورها

■ علت اصلی ناراضیاتی زردپوشان چیست؟

درنگاه اول، اعتراضات اخیر فرانسه مربوط به تغییر نرخ سوخت خودروها بود و اغلب ساکنان روستاهای نزدیک پاریس به‌دلیل افزایش هزینه نگهداری خودروهایشان که قرار بود در مزارع کار کنند، واکنش نشان دادند و در نهایت پایتخت فرانسه درگیر ناآرامی‌های گروه کثیری از معترضان شد. اما در نهایت پس از تجمع‌های اولیه، موج تازه‌ای از اعتراضات اقتصادی باعث شد، دیگر مالیات سوخت عامل اصلی نباشد و به‌طور کلی مشکلات اقتصادی و معیشتی طبقه متوسط فرانسه موج عظیمی از ناآرامی‌ها را در خیابان‌های پایتخت و برخی جاده‌های مواصلاتی منتهی به پاریس به راه انداخت. «ژروم فورکت» و «سیلوان ماترناک»، دو روزنامه‌نگار طی مقالاتی در هفته گذشته، نوشتند: «معترضان، فرانسوی‌هایی هستند که با توجه به سیاست‌گذاری دولت در افزایش مالیات سوخت، نگران اثرگذاری این افزایش قیمت در معیشت و زندگی‌هایشان بوده و در تلاش‌اند اعتراض و نگرانی خود از تامین اجاره‌خانه، بیمه و هزینه‌های گرمایش را به گوش مسئولان برسانند.» این دو نویسنده در مقالات خود آورده‌اند: «به‌طور کلی طبقه کارگر و متوسط فرانسه با توجه به روند صعودی هزینه‌های زندگی طی چندماه گذشته امروز با سیاست افزایش مالیات سوخت دولت مکرون

بر این باورند که دوباره شاهد صعودی‌شدن هزینه‌های زندگی می‌شوند و با نرخ دستمزدهای فعلی توان تامین نیازهایشان را نخواهند داشت.» «بنویت کوگارد»، جامعه‌شناس، بر روزنامه «اومانیته» گفت: «معترضان میدان «شارل دوگل» پاریس، پیامی را به دولت و جهانپان فرستادن که تقریباً کسی به آن توجه نداشته و پیام این است که باید به جایگاه ویژه خودروها و ماشین در زندگی خودمان توجه داشته باشیم و اثرگذاری آن را در سبک زندگی‌مان بپذیریم.» این در حالی است که پاسخ برخی از دستگیرشدگان در دادگاه حاضر شدند: نظر متفاوتی از واقعیت این اعتراض‌ها را نمایان کرد و به‌قول معروف حکایت از جنبشی چندلیدی در فرانسه داد که با آنچه مفسران و تحلیلگران در گذشته اعلام کرده بودند کاملاً متفاوت بود. در میان این افراد اگر از کسانی که با پلیس

یکی از مهم‌ترین و پرحاشیه‌ترین اعتراضات فرانسه، اخیراً با‌عنوان «جلیقه‌زرها» در مقابل سیاست‌های اقتصادی به‌خصوص مالیاتی امانوئل مکرون شکل گرفته است. این اعتراضات که از اواخر دهه شصت میلادی تاکنون در فرانسه بی‌سابقه است، علاوه‌بر آنکه از نظر تنوع شرکت‌کنندگان و چگونگی همراه شدننشان منحصر به‌فرد است نشان‌دهنده نوعی انفعال و ناکارآمدی احزاب و تشکل‌ها برای سازماندهی مطالبات عمومی اقصشار مختلف مردم و ن‌ا امیدی گروه‌های مختلف از احزاب و تشکل‌های رسمی برای پیگیری خواسته‌های‌شان نیز تلقی می‌شود.

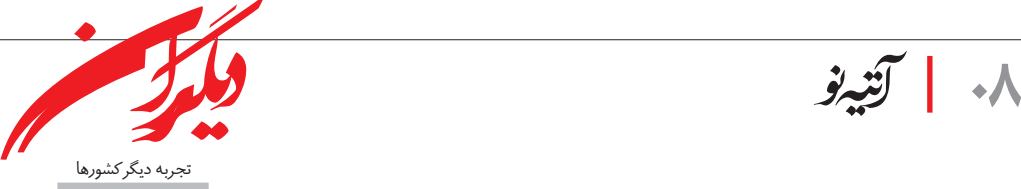
چرا جلیقه‌زرها؟

دلیل نام‌گذاری این تجمع‌های اعتراضی با عنوان «جلیقه‌زرها» این است که بر اساس قانون فرانسه، تمامی رانندگان باید این نوع جلیقه را داخل خودرو خود داشته باشند تا هنگام بروز حادثه یا شرایط اضطراری، آن را بر تن کرده و به‌نوعی مانع از بروز حادثه‌ای دیگر باشند. این در حالی است که در اذهان عمومی اصولاً این‌گونه پوشش مربوط به کارگران و نیروهای خدماتی است. بررسی دلایل انتخاب این نوع پوشش از سوی معترضان، ما را به این نکته می‌رساند که معترضان به افزایش نرخ مالیات سوخت، تلاش کردند با پوشیدن این نوع جلیقه علاوه بر اعتراض، توجه دیگران را نیز به خود جلب کنند. این در حالی است که تحلیلگران تأکید می‌کنند چون این پوشش منحصر به قشر کارگر است و واقع ت‌آکید بر مشکلات معیشتی این بخش از جامعه و اثرگذاری سیاست‌های مالیاتی دولت بر زندگی آن‌هاست. به گفته تحلیلگران، اگرچه در ابتدا جلیقه‌های یاد شده بر تن گروه خاصی از معترضان بود، اما رشد و گسترش بسیار سریع آن‌ها باعث شد تا جلیقه‌های زردرنگ نه تنها بر تن کارگران، بلکه تن‌پوشی اعتراضی بر اندام سایر مشاغل، مثل بازنشستگان، ازکارافتادگان، کارمندان متوسط و زنان خانه‌دار شد که به این نکته تأکید داشته باشد که تغییر نرخ سوخت و افزایش مالیات بر حامل‌های انرژی تأثیر قابل توجهی در لایه‌های مختلف جامعه دارد.

جنبش «جلیقه‌زرها» که شان‌دهم سپتامبر گذشته آغاز شد با درنظرگرفتن سطح بالای ناراضیاتی اجتماعی در کشور به یک‌باره منجر به اعتراضات خیابانی گسترده شد که در این میان، برخی معترضان با آتش‌زدن خودروها و شکستن پنجره‌ها موج خشم خود را ابراز کردند و کمتر از یک هفته، تمامی محوطه اطراف دروازه پیروزی از پالاکاردها و نوشته‌های اعتراضی به سیاست‌های دولت حاکم فرانسه پُر شد. شبکه خبری RTL، در این زمینه می‌نویسد: «اگرچه اغلب فرانسوی‌ها از خشونت‌های ایجاد شده و خساراتی که به شهر وارد شده، ناراضی هستند، اما بر اساس سیاست‌های اقتصادی و مشکلاتی که در جامعه وجود دارد با معترضان همراهی می‌کنند و به‌نوعی با آن‌ها موافق هستند.» از دیگر نشانه‌های حمایت‌آحاد مردم از سیاست‌های اقتصادی و رشد جنبش اعتراضی «جلیقه‌زرها» به گفته رسانه‌های محلی که البته باعث تقویت روحیه معترضان شده، مربوط به واکنش امدادگران و پرسنل اورژانس بوده است. در این واکنش امدادگران در مخالفت با عدم امنیت اجتماعی با بیش از ۱۰۰ آمبولانس به‌نوعی جریان تردد خودروهای منتهی به میدان «شارل دوگل» را مختل کرده و در بخش دیگر هم خیابان‌های منتهی به مجلس را با همین شرایط درگیر کردند. در همین حال، دانش‌آموزان دبیرستانی نیز در اعتراض از شرایط تحصیلی خود به انتقاد از شرایط اقتصادی با تجمع در مقابل ۵۰۰ مدرسه ضمن عدم حضور در کلاس‌های درس، مانع از حضور کادر آموزشی در محوطه مدرسه شدند. این در حالی است که در یکی از شهرهای جنوب‌غربی فرانسه به نام (Pau) طی گفت‌وگوهای انجام شده میان معترضان و نیروهای ویژه پلیس، برای کاهش این تنش‌ها و خشونت‌های اعتراضی این تفاهم حاصل شد که پلیس کلاه‌های محافظ خود هنگام برخورد با شورشیان را برداشته تا معترضان نیز پراکنده شده و حالت آشوب شهر به پایان برسد. این تفاهم شاید اولین نشانه‌های به ثمر رسیدن اعتراضات اخیر فرانسه معروف به جنبش «جلیقه‌زرها» بود به این دلیل که پس از توافق محلی پلیس و معترضان، نخست‌وزیر این کشور «ادوارد فیلیپ» رسماً اعلام کرد که دولت از تصمیم خود مبنی بر افزایش مالیات سوخت تا شش ماه آینده صرف‌نظر خواهد کرد و دیگر خبری از گرانی سوخت نیست. پس از اظهارنظر نخست‌وزیر فرانسه، برخی تحلیلگران این پرسش را مطرح کردند که آیا دستاوردهای اعتراضات یاد شده حاصل دخالت‌های احزاب سیاسی یا تسلط جناح چپ به این اعتراض‌ها یا به قول معروف تصاحب سیاسی جنبش یاد شده توسط چپ‌های افراطی بوده است؟ در نگاه اول شاید این پرسش زمانی دقیق به نظر برسد که به آغاز ناآرامی‌ها توسط طبقه کارگر به‌دلیل مشکلات معیشتی

هم‌زمان با تظاهرات جلیقه‌زرها در پاریس، خواستار کناره‌گیری نخست‌وزیر این کشور شدند. به گزارش شبکه تلویزیونی فرانس ۲۴، تظاهرات ضددولتی در بروکسل به درگیری با پلیس ضدشورش منجر شد. بر اساس آخرین آمار ارائه‌شده، تاکنون بیش از هشتاد تظاهرکننده توسط نیروهای پلیس بازداشت شده‌اند. این تظاهرات در منطقه‌ای از شهر بروکسل اتفاق افتاد و شاهدان عینی تعداد تظاهرکنندگان را حدود ششصد تن تخمین می‌زنند. تظاهرکنندگان با سر دادن شعارهای ضددولتی، خواستار کناره‌گیری «شار میشل»، نخست‌وزیر بلژیک هستند.

تجربه دیگر کشورها

■ علت اصلی ناراضیاتی زردپوشان چیست؟

درگیر شده بودند و به اموال عمومی آسیب رسانده بودند، بگذریم، گروه دیگری بودند که می‌تواند به در یافت واقعیت جنبش اعتراضی «جلیقه‌زرها» کمک کند. بر اساس گزارش‌ها، در میان متهمان حاضر در دادگاه، جوانی ۲۱ ساله با مدرک کارشناسی ارشد امور مالی، کنار یک قصاب ۴۵ ساله مجرد و نهایتاً یک کارگر کارخانه خودروسازی ایستاده بود که همه آن‌ها به زندان محکوم شدند. نکته این است که این یک جنبش تک‌بُعدی نیست و لایه‌های مختلف جامعه در این تظاهرات و اعتراضات حضور داشتند.

■ نگرانی‌بزرگ

ادوارد فیلیپ، نخست‌وزیر فرانسه، اوایل ماه دسامبر اسمال اعلام کرد که با توجه به شکل گیری اعتراضات درباره افزایش نرخ مالیات سوخت، دولت تصمیم گرفته از این سیاست صرف‌نظر کرده و مالیات سوخت را افزایش ندهد. این اعلامیه اگرچه از سوی دولت برای آرام‌کردن اوضاع و شرایط اعتراضات «جلیقه‌زرها» بود، اما ظاهراً تا روز اعلام موضع جدید دولت در برابر معترضان خواسته‌های دیگری به‌جز کاهش نرخ سوخت از سوی معترضان مطرح شده است که اکنون دولت باید برای آن‌ها نیز راه‌حلی ارائه کند. یکی از مهم‌ترین مواردی که معترضان در شرایط جدید خود، مطرح کرده بودند، عمل امانوئل مکرون به وعده‌های انتخاباتی‌اش بود، چرا که وی هنگام رقابت‌های انتخاباتی، اعلام کرده بود، می‌خواهد زندگی بهتر و راحت‌تری برای فرانسوی‌ها ایجاد کند و نرخ بیکاری را پایین آورد تا اقتصاد این کشور شکوفاتر از گذشته باشد. معترضان بر این باورند که هیچ‌یک از وعده‌های اقتصادی مکرون که عامل اصلی پیروزی وی در انتخابات ریاست‌جمهوری فرانسه شده، محقق نشده و اصلی‌ترین نشانه‌ها در لایحه بودجه ارائه شده از سوی دولت مکرون برای سال آینده میلادی است.

گروهی معتقدند، از همان ابتدای جنبش کاملاً می‌توان فهمید که جنبش «جلیقه‌زرها» نه تنها ارتباطی با چپ‌های افراطی نداشته، بلکه از اتحادیه‌های کارگری نیز فاصله‌معداری گرفته و این جنبش تنها از سوی آحاد جامعه و طبقه‌های اجتماعی مختلف هدایت و رهبری شده است

داستان جلد COVERSTORY

درنگاه اول، اعتراضات اخیر فرانسه مربوط به تغییر نرخ سوخت خودروها بود و اغلب ساکنان

کارشناسان اقتصادی، همچون معترضان بر این باورند که تجزیه و تحلیل بودجه سال آینده فرانسه این واقعیت را نمایان خواهد کرد که خانواده‌های فرانسوی سال آینده فقیرتر از امسال خواهند شد، چون نرخ مالیات‌ها افزایش یافته و به این ترتیب درآمد کمتری به کارگران و شاغلان خواهد رسید. برخی نظریه‌ها بیان می‌کند این بودجه برای ثروتمندتر شدن پولدارها و فقیرتر شدن کارگران تنظیم شده که در راس آن، نگرانی بسیار زیادی برای یک‌درصد بازنشسته‌های فرانسوی ایجاد کرده است. چون این گروه منابع درآمدی محدودی دارند.

چرا چپ‌ها رهبر جنبش «جلیقه‌زرها» نیستند؟

spiked

و «آشوبگران خیابانی» تقسیم شوند.» در این مقالات آمده که گروه اول در واقع افرادی هستند که به سیاست‌های اقتصادی فعلی فرانسه اعتراض دارند، اما گروه دوم، افرادی هستند که به دنبال آسیب‌رساندن به جریان زندگی و برهم‌زننده نظم عمومی هستند که باید از سوی نیروهای پلیس مورد محاکمه قرار گیرند. یکی از خبرنگاران این نشریه طی تهیه گزارش‌های مستندش از جنبش «جلیقه‌زرها» در حساب توییتری خود، نوشت: «جنبش حاضر در واقع نمونه‌ای از «جنبش گفتمانی» «جنبش هیکس» است حتی اگر نشانه‌های کمی از آن به چشم آید.» در همین حال، ژان لوک مولونچون یکی دیگر از رهبران حزب چپ نیز در این زمینه بیان کرده، اگرچه علاقه‌ای برای پیوستن به این جنبش ندارد، اما از آن برای رسیدن به اهداف مردم حمایت می‌کند. وی طی مطالبی که در وبلاگ‌ها، نشریات و حساب‌هایش در شبکه‌های مجازی منتشر کرده دأتم به این نکته اشاره کرده که اعتراضات جلیقه‌زرها از نوع جنبش‌های شهروندی است که از لحاظ ظاهری هیچ شباهتی با جنبش‌های احزاب مختلف در کشور ندارد. وی حتی نگران این موضوع است که جنبش خیابانی کارگران که در راستای دستیابی به حقوق خود ایجاد شده به یک انقلاب تمام‌عیار مردمی تبدیل شود. بنابراین اینکه بخوایم جنبش جلیقه‌زرها را به رهبری چپ‌های افراطی نسبت دهیم تصویری کاملاً اشتباه است به این دلیل که بخشی از معترضان به‌رغم اینکه به مشکلات اقتصادی اعتراض دارند از سیاست‌های محیط‌زیستی دولت مکرون حمایت می‌کنند که نشانه دقیقی از گرایش‌های سیاسی آن‌ها یعنی سوسیالیست‌هاست. در این زمینه طی رقابت‌های انتخاباتی گذشته فرانسه، «اقتصاد بدون کربن» جزء یکی از شعارهای حزب مکرون بود که بر اساس همان نیز توانست اعتبار و رای بالایی از مردم این کشور به‌دست آورد، بنابراین زمانی که بخش قابل توجهی از معترضان یا جلیقه‌زرها از این سیاست پیروی می‌کنند مرتبط دانستن آن‌ها با حزب چپ، کاری اشتباه است.

موفقان طرح محیط‌زیستی مکرون که امروز در خیابان‌ها اعتراض می‌کنند، معتقدند راهکارهای عملی‌تر و منطقی‌تری برای رسیدن به این هدف مهم وجود دارد بدون اینکه با افزایش مالیات به بهانه کاهش انتشار کربن در محیط‌زیست، زندگی طبقه کارگر و متوسط فرانسه را تحت‌تأثیر خود قرار دهیم. نکته قابل توجه‌تر اینکه اصولاً یک نشانه کامل درباره عدم ارتباط این جنبش با چپ‌ها وجود دارد که معمولاً چپ‌های افراطی هرگونه تجمع اعتراضی طی یک یا دو دهه اخیر را بیشتر به سمت جنبش‌های پوپولیستی می‌دانند و سعی دارند به جامعه این هشدار را بدهند که این اعتراضات در واقع روحیه عوام‌فریبانه جناح رقیب است. توده‌های شورش اغلب به‌عنوان فاشیست‌ها شناخته می‌شوند، بنابراین باید بدانیم که اصولاً یک حالت تدافعی همواره در

مقابل هرگونه جنبش را به فاشیست مرتبط به‌دنبال تصاحب دست جنبش «جلیقه‌زرها» مالیاتی مکرون آغاز دولت موافق هستند چپ‌ها در بهترین حالت کنند که تصور هم‌سو آن را محکوم خواهند